

To: [redacted]@lumc.nl; [redacted]@lumc.nl; [redacted] [redacted]@rivm.nl]
From: [redacted]
Sent: Wed 1/27/2021 12:44:23 PM
Subject: RE: aanvullen dosis uit 2e vial
Received: Wed 1/27/2021 12:44:24 PM

Beste [redacted]

Fijn dat je antwoord hebt. Als je het op de mail hebt dan zal ik het ook laten verwerken in de richtlijn zodat het net als bij Pfizer ook bij Moderna staat.

Blijft wel nog steeds gelden dat je er niet mee aan de wandel/ op reis moet gaan buiten de etage waar je gaat toedienen. Maar geeft uiteraard wel meer mogelijkheden in de tijd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

.....
 Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's (RIVM-DVP)
 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 A. van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven | Kamer [redacted] Postbak [redacted]
 Postbus 1 | 3720 BA | Bilthoven

T [redacted]
 M [redacted]
 F [redacted]
 E [redacted]@rivm.nl

Werkdagen: [redacted]

.....

Van: [redacted]@lumc.nl <[redacted]@lumc.nl>
Verzonden: woensdag 27 januari 2021 13:40
Aan: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste [redacted]

Ik ben net teruggebeld door [redacted] (..) van Moderna:
 Spuiten mogen vooral gevuld worden, chemische stab in spuiten is uitgezocht: tot 6 uur bij 2-25C na initiële aanprikken van de vial.
 Meteen toedienen is gebaseerd op microbiologische uitgangspunten (maar ook dan is binnen 6 uur akkoord bij de huidige werkwijze).
 Ik krijg dit nog op mail van haar, zal dat ook met jullie delen

Mvg,

[redacted]

.....

From: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Sent: woensdag 27 januari 2021 12:17
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@lumc.nl>
Subject: RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste [redacted]

Ik heb de vraag zojuist voorgelegd aan Moderna. Zodra ik een reactie heb zal ik jullie informeren.

Tot nader bericht is het standpunt van Moderna conform the SmPC en dit betekent dat het vaccin onmiddellijk gebruikt moet worden als het is opgetrokken in de spuit.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

.....
 Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's (RIVM-DVP)
 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 A. van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven | Kamer 5.1.2e | Postbak 5.1.2e
 Postbus 1 | 3720 BA | Bilthoven

T 030- 5.1.2e
 M 06- 5.1.2e
 F 030- 5.1.2e
 E 5.1.2e @rivm.nl

Werkdagen: 5.1.2e

.....
 Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: woensdag 27 januari 2021 11:51

Aan: 5.1.2e @lumc.nl <5.1.2e@lumc.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Hoi 5.1.2e

Vanuit het RIVM is mijn collega 5.1.2e het aanspreekpunt voor Moderna. Ik zet haar in de cc. Zij kan contact met Moderna opnemen over deze vraag. Ik verwacht dat zij iets makkelijker in contact kan komen maar we hebben de ervaring met Moderna dat het lastig is om vragen beantwoord te krijgen.

5.1.2e zie jij kans om contact met Moderna hierover op te nemen?

Hartelijke groet,

5.1.2e

.....
 From: 5.1.2e @lumc.nl <5.1.2e@lumc.nl>

Sent: woensdag 27 januari 2021 10:27

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Subject: RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste 5.1.2e

Nog bedankt voor onderstaande, doordat we al bij de voorwaarden hebben gemeld dat er 1,8ml moet worden toegevoegd (en geregistreerd) en het draaiboek al was aangepast, heb ik dat nu niet laten toevoegen. Ik zie dit risico bij de werkwijze zoals die nu in de voorwaarden is vermeld ook als heel klein.

Ik heb een andere vraag en die betreft het Moderna vaccin. Zoals je weet worden daar nu ook bijv de huisartsen mee gevaccineerd en zijn apotheken ook bijv bij zorginstellingen betrokken waar Moderna wordt gebruikt. In instructies staat dat vial Guur koel houdbaar is en de spuiten meteen moeten worden toegediend. Het zou de logistiek vereenvoudigen als het ook in spuit 6 uur houdbaar is (zou mondeling ook door Moderna zijn aangegeven). Ik probeer dit van Moderna bevestigd te krijgen, maar kom er telefonisch nog niet doorheen (logistics weet niets en medical officers zijn niet bereikbaar). Heb jij mssch een contactgegeven van Moderna waar ik die vraag neer zou kunnen leggen.

Alvast bedankt,

Mvg,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Sent: dinsdag 26 januari 2021 9:07

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; Schimmel, K.J.M. (KFT) <5.1.2e@lumc.nl>; 5.1.2e@cbg-meb.nl; 5.1.2e@igi.nl; 5.1.2e@cbg-meb.nl; 5.1.2e@igi.nl

Subject: RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste allen,

Gisteren hebben we nog een aanvulling van Pfizer ontvangen. Zij gaven aan risico te zien dat wanneer je het volume aanvult uit een tweede vial dit per abuis een vial kan zijn waar nog geen NaCl aan toegevoegd is. Dat is het verschil in verdunningsvolume dat zij eigenlijk bedoelden maar niet als zodanig hadden uitgelegd. Misschien kan dat nog aan de risico analyse toegevoegd worden met de genomen maatregelen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Sent: dinsdag 26 januari 2021 08:56

To: 5.1.2e@lumc.nl <5.1.2e@lumc.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e@cbg-meb.nl; 5.1.2e@igi.nl; 5.1.2e@cbg-meb.nl; 5.1.2e@igi.nl

Subject: RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste allen,

Bij deze nog de belangrijkste besproken punten van gistermiddag.

- Het RIVM past de richtlijn aan, waarin vermeld wordt dat met de toepassing van de juiste materialen (dead volume naalden) 7 spuiten uit 1 vial gehaald mogen worden. (dit punt wordt intern bij het RIVM opgepakt)
- Daarbij wordt expliciet genoemd dat dit geen vanzelfsprekendheid is en dat er per spuit minimaal 0,3 ml ingezogen moet worden.
- Het 'poolen of door zuigen', waarbij een spuit tot de gewenste hoeveelheid aangevuld wordt vanuit een 2^e vial, mag alleen in een ziekenhuissetting en moet door bevoegd en bekwaam apothekermedewerkers plaatsvinden.

Groeten,

5.1.2e

From: 5.1.2e@lumc.nl <5.1.2e@lumc.nl>

Sent: maandag 25 januari 2021 20:25

To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e@cbg-meb.nl; 5.1.2e@igi.nl; 5.1.2e@cbg-meb.nl; 5.1.2e@igi.nl

Subject: RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste allemaal,

Zie hieronder voor de tekst zoals die zal worden opgenomen in het draaiboek van de NVZA:

" Indien bij het optrekken van de laatste spuit geen volledige dosis van 0,3ml kan worden opgetrokken, dan kan de inhoud van deze spuit worden aangevuld tot een dosis van 0,3ml door met diezelfde spuit uit een 2e vial van dezelfde batch aan te vullen.

Voorwaarde hierbij is dat:

- uitvoering plaats vindt door apothekermedewerkers die bevoegd en bekwaam zijn
- VTGM op basis van een protocol, waarbij het toegevoegd volume NaCl en het aantal vaccins dat uit een vial zijn gehaald worden vastgelegd
  - Het is niet toegestaan om eventuele restanten te bewaren en die weer samen te voegen

Risico analyse

- Fysisch chemisch risico: zeer laag: doordat het eerder opgetrokken vaccin in de spuit blijft, de naald op de spuit blijft, worden geen extra manipulaties met het vaccin uitgevoerd en loopt het vaccin geen verhoogd risico. (NB dit wordt bevestigd door mededeling van experts die aangeven dat lipiden nanodeeltjes stabielere formuleringen zijn dan bijv eiwitformuleringen).
- Microbiologisch risico: zeer laag, handeling is niet anders dan een vial een aantal keer aanpakken met een spuit, tijd tussen optrekken en toedienen is zeer kort (maximaal 6 uur) en ook aanzienlijk korter dan toegestane duur bij VTGM op bijvoorbeeld verpleegafdeling (8hr + 24hr toedientijd)."

Mvg,

5.1.2e

*****

5.1.2e

LUMC, Leiden

tel: 071- 5.1.2e

website: <http://www.lumc.nl/org/kft/>

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Sent: maandag 25 januari 2021 11:03
To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@lumc.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@cbg-meb.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@igi.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@cbg-meb.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@igi.nl>
Subject: FW: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste allemaal,
 Hierbij stuur ik jullie ter voorbereiding van het overleg vanmiddag de email wisseling die ik met Pfizer heb gehad over het aanvullen dosis uit 2^e vial.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e <5.1.2e@pfizer.com>
Sent: zaterdag 23 januari 2021 21:05
To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pfizer.com>; 5.1.2e <5.1.2e@pfizer.com>
Subject: Re: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste 5.1.2e

We begrijpen heel goed dat de druk vanuit het veld groot is. Helaas is de druk geen reden op zich om af te wijken van richtlijnen omtrent het veilig en effectief gebruik van het vaccin. Vooral met poolen en verschillende verdunningsfactoren tussen flacons is er een risico zoals hieronder aangegeven.

Pfizer kan alleen aanwijzen dat poolen niet toegestaan is in de productinformatie. Dit geldt ook voor ziekenhuisapothekers. Het CBG mag andere advies geven (zoals afwijken) maar dan zal dat niet in lijn zijn met de door het EMA gestelde teksten. Ik vraag me af of het CBG poolen heeft aangekaart tijdens de procedure op Europees niveau?

We kunnen alleen aanwijzen dat poolen niet toegestaan is in de productinformatie. Uit eigen initiatief mag het RIVM, in samenwerking met het NVZA, afwijken van de productinformatie. Als uitvoerende partij blijft de verantwoordelijkheid van dit handeling bij het RIVM samen met het NVZA. Helaas mag Pfizer geen andere advies geven dan wat er in de productinformatie

staat.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: zaterdag, januari 23, 2021 1:04 PM

Aan: 5.1.2e

CC: 5.1.2e; 5.1.2e; 5.1.2e

Onderwerp: [EXTERNAL] RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste 5.1.2e

Is het mogelijk om uiterlijk maandagochtend een reactie op onderstaande te geven. Maandagmiddag hebben we een overleg met IGJ en CBG hierover omdat vanuit het veld de druk opgevoerd wordt om deze werkwijze te implementeren. We willen graag jullie argumentatie meenemen in het overleg.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

From: 5.1.2e

Sent: donderdag 21 januari 2021 19:47

To: 5.1.2e <5.1.2e@pfizer.com>

Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@pfizer.com>; 5.1.2e

5.1.2e <5.1.2e@pfizer.com>

Subject: RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste 5.1.2e

Dank voor je snelle reactie en uitleg. Voor mij is het nog niet helemaal duidelijk waar nu echt het bezwaar zit.

Voorstel van NVZA *"Indien bij het optrekken van de laatste spuit geen volledige dosis van 0,3ml kan worden opgetrokken, dan kan de inhoud van deze spuit worden aangevuld tot een dosis van 0,3ml door met diezelfde spuit uit een 2^e vial van dezelfde batch aan te vullen."*

Dan zijn er maximaal 2 vials betrokken bij het tot stand komen van deze 0,3 ml. Ik ga ervan uit dat er in elke flacon netjes 1,8 ml NaCl wordt toegevoegd waardoor het risico op verschillende verdunningsfactoren minimaal is maar dat een foute toevoeging van het volume NaCl geldt voor alle doses die dan uit de flacon komen en niet alleen van de laatste dosis die evt uit 2 flacons komt.

De door de NVZA voorgestelde werkwijze wordt voor andere medicatie in het ziekenhuis op dezelfde manier uitgevoerd ook om daar zo zorgvuldig mogelijk met de hoeveelheid medicatie om te gaan en onnodige spillage te voorkomen.

Ik begrijp de terughoudendheid van Pfizer, alleen het onderbouwende argument heeft naar mijn idee niets met het aanvullen van de dosis uit een 2^e vial te maken maar gaat het uit van het ondeskundig klaarmaken van het vaccin door de onjuiste toevoeging van de NaCl oplossing.

Ik verwacht verder dat het risico op cross contaminatie bij deze handeling waarbij 2 flacons van hetzelfde vaccin betrokken zijn als niet aanwezig en ook het risico van microbiologische besmetting niet groter dan wanneer de flacon meerdere keren aangeprikt wordt voor het uitnemen van de volgende vaccindosis.

Zou je deze punten nog in overweging willen nemen voordat er definitief nee gezegd wordt tegen het voorstel van de NVZA. Uiteraard blijft Pfizer leidend in de richtlijn hoe om te gaan met het vaccin en is het voor mij belangrijk dat ik de argumentatie kan volgen en uitleggen naar de NVZA.

Alvast bedankt voor je reactie,

Hartelijke groet,

5.1.2e

From: [redacted] <[redacted]@pfizer.com>
Sent: donderdag 21 januari 2021 17:37
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@pfizer.com>; [redacted] <[redacted]@pfizer.com>
Subject: RE: aanvullen dosis uit 2e vial
Importance: High

Beste [redacted]

We begrijpen dat de nood hoog is. Desalniettemin willen we benadrukken dat het volgen van de productinformatie is essentieel om het gewenste effect van het vaccin te garanderen. Met goede redenen heeft het EMA (en ook hierin het CBG) de volgende zin opgenomen in de SmPC in rubriek 4.2: **Overblijvend vaccin van meerdere injectieflacons mag niet worden samengevoegd.** Mogelijke risico's door het poolen van doses uit verschillende flacons zijn:

1. Cross-contaminatie
2. Verschillende verdunningsfactoren uit meerdere flacons

Verschillen in verdunningsfactoren uit meerdere flacons kan leiden tot een afwijking in de beoogde concentratie dat toegediend dient te worden aan mensen (30 microgram COVID-19-mRNA-vaccin per 0.3 ml). Hierdoor kunnen mensen meer of minder werkzame stof krijgen per vaccin/dosis. In beide gevallen kan dit leiden tot (additionele) bijwerkingen dat onze label kunnen beïnvloeden op Europees niveau. Voorbeelden van bijwerkingen zijn mogelijke overgevoelheidsreacties door een overdose of minder effectiviteit door onder-dose en daardoor minder bescherming.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Pfizer Biopharmaceuticals Group
 Global Regulatory Affairs – International

O: +31 (0)10 [redacted] M: +31 (0)6 [redacted]

De inhoud van dit bericht en van eventuele bijlagen is uitsluitend bedoeld voor de geadresseerde(n). Het bericht bevat informatie die confidencieel van aard en/of geprivilegieerd kan zijn. Wanneer u noch de bevoegde ontvanger, noch bevoegd bent namens deze te ontvangen, is het u niet toegestaan dit bericht te kopiëren, te gebruiken of te openbaren aan andere personen. Indien u dit bericht abusievelijk hebt ontvangen verzoeken wij u vriendelijk dit per omgaande aan de afzender te laten weten en vervolgens het bericht te vernietigen. Pfizer bv, statutair gevestigd te Rotterdam (adres: Rivium Westlaan 142, 2909 LD Capelle aan den IJssel, handelsregisternummer 34087728). The content of this e-mail and of its possible attachments is intended for the named addressee(s) only. It contains information which may be confidential and which may also be privileged. Unless you are the named addressee or authorized to receive for the addressee you may not copy or use it, or disclose the e-mail or its content to anyone else. If you receive this e-mail in error please notify the originator immediately and then destroy it.

From: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Sent: donderdag 21 januari 2021 16:18
To: [redacted] <[redacted]@pfizer.com>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@pfizer.com>; [redacted] <[redacted]@pfizer.com>
Subject: [EXTERNAL] RE: aanvullen dosis uit 2e vial

Beste [redacted]

Ik begreep van [redacted] dat onderstaande vraag vanmiddag besproken is. Lukt het je om vanmiddag nog een formele reactie met onderbouwing op de mail te zetten. Voor de NVZA is het enorm belangrijk dit vandaag nog te ontvangen zodat zij de instructies nog voor het weekend aan de leden door kan geven.

Alvast bedankt,
 Met vriendelijke groet,

[redacted]

From: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Sent: woensdag 20 januari 2021 16:34
To: [redacted] <[redacted]@pfizer.com>; [redacted] <[redacted]@pfizer.com>; [redacted] <[redacted]@pfizer.com>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Subject: aanvullen dosis uit 2e vial
Importance: High

Beste Allen,

Zie hieronder een email van mijn collega [redacted]. Kunnen jullie hier op zeer korte termijn een antwoord op formuleren? Eventueel kunnen we het er morgen over hebben in onze wekelijkse meeting.

Bedankt voor jullie tijd!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

.....
 Dienst Vaccinvoorziening en Preventieprogramma's (RIVM-DVP)
 Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 A. van Leeuwenhoeklaan 9 | 3721 MA Bilthoven | Kamer [redacted] Postbak [redacted]
 Postbus 1 | 3720 BA | Bilthoven

T 030- [redacted]
 M 06- [redacted]
 F 030- [redacted]
 E [redacted]@rivm.nl

Werkdagen: [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 19 januari 2021 16:48
Aan: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: aanvullen dosis uit 2e vial

Hoi [redacted]

Vanmorgen is met NVZA, IGJ en CBG gesproken over het optimaal gebruik maken van de aanwezige vaccinvloeistof. Daarbij kwam onderstaande werkwijze ter sprake. Zou je deze werkwijze bij Pfizer willen laten toetsen zodat het opgenomen kan worden in het draaiboek van de NVZA zodat deze werkwijze uitsluitend bij de ziekenhuisapotheken gehanteerd kan worden. Daar is deze manier van werken met medicatie standaard werkwijze.

1. Uit een flacon worden spuiten met ieder 0,3ml opgetrokken
  2. Indien bij het optrekken van de laatste spuit geen volledige dosis van 0,3ml kan worden opgetrokken, dan kan de inhoud van deze spuit worden aangevuld tot een dosis van 0,3ml door met diezelfde spuit uit een 2^e vial van dezelfde batch aan te vullen.
  3. Doordat het eerder opgetrokken vaccin in de spuit blijft, de naald op de spuit blijft, treden er geen extra manipulaties met het vaccin op en loopt het vaccin ons inziens geen verhoogd risico
- Microbiologisch levert dit geen verhoogd risico op (niet anders dan een vial een aantal keer aanprikken met een spuit)

Er is dus geen sprake van 'bewaren' van restjes of overtrekken in dezelfde spuit.

Omdat de ziekenhuizen nu volop betrokken worden bij de uitvoering van de vaccinatie zouden we zo snel mogelijk

een reactie willen ontvangen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*